

14. korrika *aek*

Euskal Herria euskalduntzen

6 - 8
U R T E

ni ere bai!

JARDUERA	JARDUERAK	HELBURUAK	EKINTZAREN GARAPENA	DENBORALIZAZIOA
1	Korrikaren mezu orokorra. Korrika 14ko bideoklipa eta abestia.	- Korrika 14aren aurkezpena, girotzea.	- Bideoklipa ikusi. - Korrika 14 ko mezua azaldu eta abestia entzun. - Abestiarekin eta mezuarekin lotuz "Erabilera kanpaina" aurkeztuko dugu. - Sarrera eta irteera orduetan, bazkal orduan eta jolasaldietan bozgorailuetatik honako abestiak jarriko ditugu: Korrika 14ko abestia, aurreko Korriketakoak eta "Irungo aek-ko beteranoak" CDkoak.	- Bideoklipa lehen egunean jarriko dugu, kanpainaren hasiera legez. - Korrikako abestia irakasleek maiz jarriko dute beraien gelan. - Abestiak Korrikak irauten duen egun guztietan jarriko ditugu bozgorailuetatik.
2	Korrika 14ko abestia- Gorputz adierazpena	- Hainbat musika adierazpenen oinarritzko teknikak eta baliabideak ezagutzea. - Gorputz adierazpenerako oinarritzko teknikak ezagutzea.	- Gela bakoitzak Korrika 14ko abestiarekin dantza, koreografia bat prestatuko du Gorputz Hezkuntza edo Musika ikasgaien eta eskolan egingo den jaialdian beste guztien aurrean dantzatuko dute.	- Korrika 14a aurkezte den momentutik eskolako jaia egin bitartean.
3	Erabilera kanpaina	-Hizkuntzaren erabilera bultzatzea alderdi formal, testuinguru eta komunikazio-asmoen artean erlazioak ezarri, nork bere ekoizpena hobetzeko.	-Gelara landare, lore bat eramango dugu. -"Loreak ura behar duen bezala, euskarak gu behar gaitu". Ikasleei kanpaina aurkeztu eta erregistroa burutuko dugu.	-Korrikak irauten duen bitartean. -Korrika amaitu ondoren ikasle helduenek lorea edo landarea zaintzen, ureztatzen jarraituko dute. Etorkizunean helduenen

JARDUERA	JARDUERAK	HELBURUAK	EKINTZAREN GARAPENA	DENBORALIZAZIOA
3	Erabilera kanpaina	-Kidetzea	-Kanpaina amaitzean ikasle helduei oparituko diegu landarea, lorea.	eta txikien KIDETZE kanpainetan ere erabili baitezakegu.
4	Lekukoa	<ul style="list-style-type: none"> - Adierazpen plastikorako hainbat modu ezagutzea. - Adierazpen plastikorako oinarritzko teknikak ezagutzea. - Ikasleak lekukoaren sinbologiaz, garrantziaz ohartaraztea. - Ikasleek euskararekiko konpromisoak hartzea. 	<ul style="list-style-type: none"> -Ikastola bakoitzak lekuko bat izango du ("Lekukorik politena" Ikastola mailako lehiaketa egin daiteke) -Irakasleak lekukoaren sinbologia, garrantzia azalduko die ikasleei. -Ikasgela bakoitzak beteko duen konpromiso bat hartu eta lekukoan sartuko du. -Lekukoa "Korrika Txikian" edo ikastolan burutuko den jaian erabiliko da eta jaiaren bukaeran konpromiso guztiak irakurriko dira. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lehiaketa kanpainaren lehen edo bigarren egunean aurkeztu beharko litzateke. Lehiaketaren aurkezpena egiterakoan lekukoaren garrantziaz, esanahiaz hitz egingo diegu. - Lekukoa egiteko plastika orduak erabili ditzakegu
5	Ipuina	- Natura eta euskararen inguruko antzekotasuna aprobetxatuz, euskararen erabilera sustatu nahian sortutako kontakizuna entzun, aditu eta ulertzeko gaitasuna lantzea.	<ul style="list-style-type: none"> - Proposamen ezberdinak: 1. KIDETZEA: ikasle helduenek ipuinarekin antzerki emanaldia prestatuko dute ikasle gaztetxoentzat. Ikasle helduenek irakurriko diete ipuina. 	<ul style="list-style-type: none"> -Ikasle helduenek 30 minutu inguruko antzerkia presta dezakete. -Ipuina lantzeko 30 minutuko 3 bat saio erabiltzea proposatzen dugu

JARDUERA	JARDUERAK	HELBURUAK	EKINTZAREN GARAPENA	DENBORALIZAZIOA
5	Ipuina	- Kidetzea.	<p>2. Ikasleei ipuineko irudiak zuri-beltzean emango dizkiegu eta ipuina kontatzen diegun bitartean margotu egingo dituzte.</p> <p>3. Irakasleak ipuinaren pasarte bat irakurriko die ikasleei eta hauek nahi duten marrazkia egingo dute zer ulertu edo sentitu duten adierazteko</p>	
6	Petoa	<p>- Hainbat plastika adierazpenen oinarritzko teknikak eta baliabideak erabiltzea.</p> <p>- Ikasleek euskararekiko konpromisoak hartzea.</p>	<p>- Korrika txikirako edo eskolan egingo den jaialdirako petoa prestatu.</p> <p>- Petoaren aurrealdean Korrika 14ko logoa jarriko dugu eta atzean logoa hutsik; Bertan ikasle bakoitzak euskararekiko hartu duen konpromisoa jarriko du. Gelako konpromisoa ere izan daiteke.</p> <p>- Korrika 14ko logoa erabiliz kartel erraldoiak egin daitezke norberaren edo gelako konpromisoekin eta eskola apaintzeko erabili.</p>	<p>- Petoa bera eta kartel erraldoiak egiteko plastika ikasgaiko ordu bat erabiliko dugu.</p> <p>- Konpromisoei buruz hitz egiteko tutoretza ordu bat hartuko dugu.</p>
7	Euskal Herria 14ko ibilbidea.	<p>- Korrika</p> <p>- Euskal Herria ezagutu.</p> <p>- Korrika 14a jarraitu.</p>	<p>- Euskal Herriko mapa gela barruan jarriko dugu eta bertan Korrika 14ko ibilbidea markatuko dugu,</p>	<p>- Euskal Herriko mapa mutua kanpainaren hasieran jarriko dugu gela bakoitzean.</p>

JARDUERA	JARDUERAK	HELBURUAK	EKINTZAREN GARAPENA	DENBORALIZAZIOA
7	Euskal Herria -Korrika 14ko ibilbidea.	- Argazkiak deskribatzeko gaitasuna	etapa bakoitzeko hasiera eta bukaera. - Egun bakoitzean hasiera puntutik bukaerarainoko ibilbidea markatu	- Egunero 30, 45 minutu hartuko ditugu eguneko ibilbidea markatu eta egunkarietan argitaraturiko
8	Hizkuntzarekin jolasean: Aho korapiloak, onomatopeiak eta asmakizunak	- Aho-korapilo, asmakizun eta onomatopeiekin jolastu. - Aho hizkerarekin jolastu. - Aho hizkeran trebetasunak landu	Jolas ezberdinak egingo ditugu: - Aho korapiloak buruz ikasi eta beste esan - Lehiaketa ezberdinak aho- korapilo, onomatopeia eta asmakizunekin - Aipatu ez diren eta ezagutzen dituzten onomatopeia, aho korapilo eta asmakizunei buruz galdetu - Berriak asmatu -	

1.JARDUERA

6-8 URTE

- Korrika 14rako eginiko bideoklipa ikusiko dugu (gelaka, etapaka, zikloka)
- Aurtengo Korrikaren eta Afrikak abesturiko kantaren mezuari buruz hitz egingo dugu. Abestiarekin lotuz, "Erabilera Kanpaina" (3. jarduera) azalduko dugu.
- Jarduera hau kanpainaren lehen egunean, ordubeteko saioan egitea gomendatzen dugu.
- Ikasleek abestia edo abestiaren leloa ikas dezaten, gelan egunero entzutea ere proposatzen dugu.
- Korrika hasten den egunetik aurretik bitartean, sarrera eta irteera orduetan eta jolas eta bazkal orduan Korrika 14, aurreko Korrika jai ezberdinetako eta "Irungo aek-ko beteranoak" CDko abestiak jarriko ditugu egunero.
- BALIABIDEAK: Korrika 14ren bideoklipa, abestia eta mezua. Aurreko Korriken abestiak eta "Irungo aek-ko beteranoak" CDa.

Korrika 14aren MEZUA

Euskal Herriak bere kultura eta hizkuntza berreskuratzeko lana ez da gaurkoa. Aitzitik, gaur egun daukaguna eta etorkizunean Euskal Herria euskalduna erdiesteko esperantzak aurrekoek egindako lan eskergan dute oinarri. Hala ere, gaurko momentuak daukan garrantziaz jabeturik AEK-k eta Korrika 14k honako mezua hau zabaltzen nahi dute Euskal Herri osoan:

Euskara guztiona da eta guztiontzat izan behar du. Hori ukatuko duenik ez da geure artean. Baina guztiona izate horrek, guztiontzat izan behar izateak, **geure, norberaren**, bihurtzen du euskararen arazoa. **Geurea, norberarena** izateak, norbanakoaren konpromiso zehatza eskatzen du,

gutariko bakoitzak berea dena zaintzen hartu behar duen konpromiso pertsonala. Gaurko egoeran, euskararen etorkizuna nola edo hala bermatuko badugu, bakoitzak, geure aldetik, eskura dugun guztia jarri behar dugu helburua erdiesteko. Bukatu dira jadanik erantzukizuna bestean lepo uzteko garaiak. "Nik nahiko nuke, baina herrian ez da egiten", "saiazen naiz baina administrazioek ez didate laguntzen", "administrazioetatik ahalegintzen gara baina herritarrek ez dute erantzuten", "ez dago diru nahikorik", "denona bai, baina ez dagokit niri horretaz arduratzea" eta batez ere, "nik ez dakit, baina nire seme-alabek egingo dute" esan-entzun horrekin ez goaz inora, ez dugu urrats eraginkor bakar bat ere egiten euskararen geroa behingoz ziurtatzeko. Norberarena dena babesteko denok egiten dugu geure esparruan ahal duguna. Horrela bada, ez al genuke euskararekin ere berdinean egin beharko? Euskaraz badakienak ez al luke egunero erabiltzeko ahalegina egin beharko? Ahoz erabiltzen duen horrek ez al luke noizean behin euskaraz irakurtzeko saiakeratxoa egin beharko? Eta noizean behin irakurtzeko kapaz denak noizbehinka ingurukoei ohartxoak euskaraz idazten saiatu? Apurka-apurka laguntzen duten instituzioek ez al lukete, aurrekontuetatik bertatik, gehiago lagundu beharko?; kanpaina sustatzaileak bultzatu beharko? Dendariak ez lituzke salneurriak, oharrak, iragarkiak.... euskaraz jarri beharko? Eta oraindik ere euskaraz ez dakienari ez al zaio behingoz ikasteko garaia iritsi?

AEKn eta Korrikan baiezkotan gaude. Zalentza izpirik gabe.

Eta guztion erantzukizuna behin argi utzirik, oraindik euskaldun ez diren horiei egin nahi die dei berezi bat Korrika 14k. Izan ere, edozein azterketa soziolinguistikok frogatzen duenez, hizkuntzaren etorkizuna bermatzeko transmisioa da ezinbesteko tresna, eta transmisioa bermatzeko dugun bide bakarra helduak euskalduntzea da. Geure

haurrak euskaraz eskolaratzea garrantzitsua bada, eta hala da, zinez, are garrantzitsuagoa da helduak euskalduntzea; beraiekin bizi diren helduek euskaraz egin dezaten, inguru euskaldun bat eskaini diezaieten, euskaraz bizitzeko aukera eman diezaieten. Helduak euskaldundu ezean ez dugu haur euskaldunik izango; euskara ezagutuko dute, bai, "euskaradunak" izango dira, baina ez ditugu euskaldun osoak sortuko, edonon, edonoiz eta edozertaz euskaraz aritzeko gai izango diren euskaldunak. Ez da, beraz, makala oraindik euskaldun ez diren heldu horien ardura. AEKn eta Korrikan, zinez, baloratzen dugu hainbat eta hainbat euskal hiritarrek beraien ingurukoen haurrak euskaratzeko egiten duten ahalegina. Baina hurrengo pausoa, norberaren euskalduntzearena behar-beharrezkoa da benetan euskarari behar duen tokia eman nahi badiogu. Eta inoiz baino beharrezkoagoa da gaur mezu hau lau haizetara zabaltzea. **Euskal herria euskalduntzen** goaz. **Euskal Herria euskalduntzen** ari gara. **Euskal Herria euskalduntzen** da geure betiko aldarria. Eta gaur, XXI. mendea abiatu zaigun honetan, **helduak euskalduntzea** dugu premiarik larrienetakoa. Jakin badakigu ez dena erraza, norbanakoaren konpromiso zehatza eskatzen duena, baina AEKn eta Korrikan prest gaude geure baliabide guztiak helduen eskura ipintzeko, helburua erraztarazteko, geure posibilitateen arabera guztiak euskalduntzen laguntzeko. Zatozte bada, euskaltegietara, **Euskal Herria euskalduntzen**.

Euskara guztiona, guztiontzat, guztion erantzukizun dela diogu. Euskara guztion artean egin dugulako, guztiontzat balio behar duelako, guztion esku dagoelako geure hizkuntzaren geroa ziurtatzea. Guztiok geurea eginez lortu dugu gaur arte hizkuntza bizi moduan ekartzea euskara, XXI. mendera arte hizkuntz moderno eta edozertarako balio duen hizkuntza modura ekartzea. Inork bereari uko egin gabe, bakoitzak berea

mantenduz eta eginez egin dugu euskarak biziraupenerako ezinbesteko zuen euskara batua, Euskal Herriko bazter guztietako euskaldunak batzen gaituena. Euskarak egiten gaitu euskaldun eta euskalduntasuna euskararen jabego horretan baino ez datza. Horren arabera aukeratu ditugu Korrika 14aren hasiera eta helmuga markatuko dituzten tokiak ere. **Orreaga**, euskararen ezaugarriak gordetzen jakin duen herria, gaur ere bere euskalkia bizirik mantentzen duen herria euskararen berezitasunak, formak, joskerak, lexikoa... bere-beretik gordez eta erakutsiz. Eta **Bilbo**, Euskal Herriko inguru guztietatik etorritako euskaldunen topagune, euskarak gaurko gizarte modernoan lekua badaukala erakusten duen herria, guztion ekarpenak onartuz eta batuz, Euskal Herriko eta mundu osoko milaka eta milaka euskaldun berriren euskararekin aberastuz, euskara batuaz bizitzeko gai izango den herria. Zatozte bada, Korrika, Orreagatik Bilbora, **Euskal Herria euskalduntzen**.

1.JARDUERA

6-8 URTE

14. KORRIKAREN ABESTIA: Ni ere bai

Gauzak esateko, hitzak beharrezkoak dira.
Elkar ulertzeko sortzen dira hizkuntzak,
loreak bezalakoak, egunero zaintzen dira
ura bota behar, hiltzen dira bestelan.

Euskara bihurtuko da loretsu bat
Gu, denok landatua,
Goazen ba korrika (bis)
Euskara mintzatuz gure artian belaunaldiz, belaunaldi
Korrika, korrika ni, ere bai.

Goazen korrika, gure euskara zaintzera
Nagusiok ere badugu aukera.
Ez izan lotsati ez esan berandu dela
Guztion laguntza, eskatzen da korrikan.
Euskara bihurtuko da loretsu bat....

AFRIKA

^{14.}
korrika *aek*
Euskal Herria euskalduntzen

ni ere bai!

ORREAGA-BILBO'05

1.JARDUERA

6-8 URTE

EUSKARA ALA EZ GARA

Esnatu maitia, plazan ez da euskara aditzen eta.

Lili politak

Azken basoaren

Euskara ala ez gara

Azken arbolaren

Azken adarra

Lili politak

Adar gogor bat

Lorez betetako adarra

Landare txikiak

Arbola handiak bihurtzen dira...

Lili polit-politak

zaintzen badira, maitatzen badira

Fruitu ederrak

Lili polit-politak

Euskara ala ez gara.

Fruitu ederrak

Gu, gu gara euskara

Arbola berrien sortzaileak

Lo egin lo egin lo berriz maitia

Basoak...

Lili polit-politak

Bere adarrekin egindako

Fruitu ederrak

seaskan

Babesten gaituela

Ama, ama bakarra

Egin lo lo lo egin lo

Fruitu asko (berriz)

a lolooooooooooooo

Fruituak erori dira lurraren bila

Baldin Bada

Gero lurrean goxo-goxo

Landare ugari, landare zuzenak

Aterako dira

2.JARDUERA

6-8 URTE

- Gorputz Hezkuntza eta Musika ikasgaiko irakasleek Korrika 14ren abestia ikasleekin jolas ezberdinak egiteko erabiliko dute; dantza libre musikaren erritmoaren arabera, aukiararen jolasa,...Gainerako Korriken abestiak ere erabil daitezke.
- Gela bakoitzak koreografia bat presta dezake Korrika 14ren eta aurreko Korriken abestiekin (Musika edo Gorputz Hezkuntza ikasgaietan)
- Koreografia hauek eskolan edo herrian egingo duten jaian dantzatuko dituzte.
- Korrika 14k irauten duen bitartean prestatuko dute koreografia.
- **BALIABIDEAK:** Korrika 14ren eta aurreko Korriken abestiak.

3.JARDUERA

6-8 URTE

- Erabilera kanpaina

- Kanpainaren aurkezpena Korrikaren kanta eta "Irungo aek-ko beteranoak" CDko "euskara ala ez gara" abestia entzun ondoren egingo dugu.

"Euskara ala ez gara! Gu, gu gara euskara!!!"

"Loreak ura behar duen bezala, euskarak gu behar gaitu!!!"

- Gelara benetako lore edo landare bat eta horman itsasteko kartulinar marrazturiko beste lore edo landare bat eramango ditugu. Korrikak irauten duen bitartean, egunero edo bi egunean behin, erregistroa burutuko dugu eta emaitzen arabera kartulinako lore edo landarearen hostoak margotzen joango gara. Helburua lorearen edo landarearen hosto guztiak margotzen joatea da landare bihur dadin.

Landare guztia egoki margotuz gero (Eskola edo gela bakoitzean erabakiko duzue egokia izateko erabilerak zein neurritakoa izan behar duen), gure gelara KIDETZEA lantzerantz etorri diren ikasle helduenei oparituko diogu bizirik dagoen lore edo landarea eta etorkizunean eurek zaindu, ureztatu beharko dute, guztiek euskararekin egingo duten bezala.

Etorkizunean, helduenek landarea egoki zaintzen badute, Kidetze kanpaina berriak egiteko, harremana mantentzeko erabili dezakegu.

- **BALIABIDEAK:** Korrika 14ren abestia eta "Irungo aek-ko beteranoak" CDko "Euskara ala ez gara" abestia.

Benetako lore edo landarea horman itsasteko kartulina edo Din A-3 orri batean margoturiko lore edo landarea.

KIDETZEA antolatzeke proposamen bat:

DBH 1-LH 1

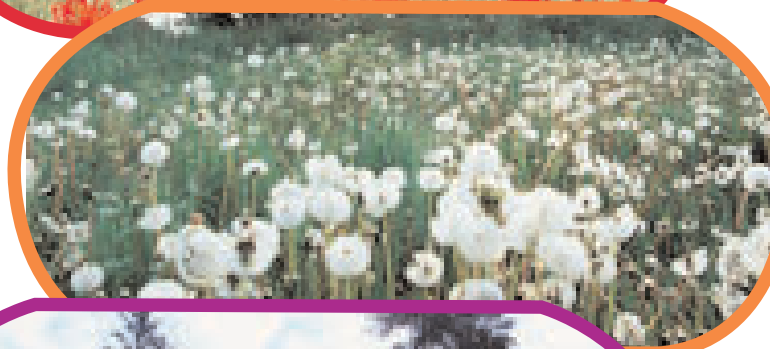
LH 5- 3 ETA 4 URTEKOEKIN

DBH 2-LH 2

LH 6- 4 ETA 5 URTEKOEKIN

DBH 3- LH 3

DBH 4-LH 4

- Lekukoa.

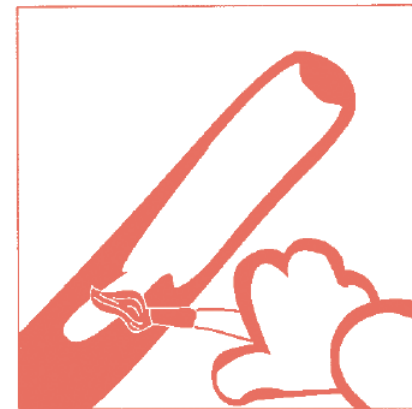
- **"Eskolako lekukoa":** Eskolako lekukoa aukeratzeko ikastetxeko ikasle guztien artean lehiaketa antolatzea proposatzen dugu. Lekuko irabazlea "Korrika Txikian" edo eskola edo herrian egingo dugun jaialdian erabiliko dugu.

- Lekukoaren garrantziaz ere ohartarazi nahi ditugu ikasleak eta, horretarako, Korrika guztietan lekukoak zein funtzio duen azalduko diegu: Korrika hasieran, lekukoan, garai horretan euskararen munduan garrantzia izan duen pertsona batek idatziriko mezua sartu ohi da. Mezu honek jaia amaitu bitartean Euskal Herri osoa zeharkatu ohi du kilometro kilometro, erreleboz errelebo, eskuz esku, amaierara iritsi arte lekukoaren barnean. Korrikako azken kilometroan mezua idatzi duen pertsonaiak eramaten du lekukoa eta bukaeran, azken kilometroa amaitu ondoren, mezua irakurri ohi du Euskal Herriko euskaltzale guztientzat.

- Guk antzeko zerbaite egingo dugu; gela guztietan euskararekiko mezu positibo bana idatziko dute eta guztiak gure eskolako lekukoan sartuko ditugu. "Korrika txikian" mezu hauek guztiak, lekukoarekin batera, adin guztietako eta lekukoa eramango duten ikasleen eskuetatik pasako dira. Jaiaren amaieran mezu guztiak irakurriko ditugu.

BALIABIDEAK: Lekukoa egiteko gida eta baliabideak

Lekukoaren garrantzia azaltzeko azken korriketan mezua idatzi dutenen izen-abizenak eta idatzirikoa aipa daitezke.

5.JARDUERA

6-8 URTE

- Ipuina lantzeko ere zenbait proposamen dugu:

1. KIDETZEA: LHko 3. ziklo, DBH eta Batxilergoko ikasleek ipuina antzerki obra bihurtuko dute eta gaztetxoenei emanaldia eskainiko diete.

LHko 3. ziklo, DBH eta Batxilergoko ikasleek ipuina nola irakurri landuko dute (elkarriketak, pertsonaia ezberdinak, intonazioa, abiadura,...) eta ondoren gaztetxoenei irakurriko diete.

2. KIDETZEA: Irakasleak ikasleei ipuina kontatzen dien bitartean, hauek aurretik jaso dituzten eta zuri-beltzean dauden ipuineko marrazkiak margotuko dituzte.

3. KIDETZEA: Irakasleak ipuinaren pasarte bat irakurriko die ikasleei eta hauek nahi duten marrazkia egingo dute, zer ulertu edo sentitu duten adierazteko.

- **BALIABIDEAK:**

Ipuina

Ipuineko marrazkiak zuri-beltzean

Margoak

Orri zuriak

Arkatza

KIDETZEA antolatzeko proposamen bat:

DBH 1-LH 1

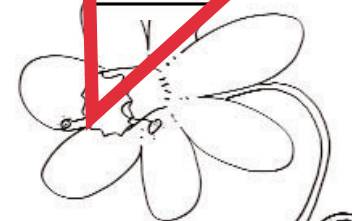
DBH 2-LH 2

DBH 3- LH 3

DBH 4-LH 4

LH 5- 3 ETA 4 URTEKOEKIN

LH 6- 4 ETA 5 URTEKOEKIN

ETXE AURREKO LOREAK

Duela aste pare bat amarekin loradenda batera joan nintzen. Lore berria erosi nahi zuen amak, etxe aurrean landatzeko. Azkenaldian etxe aurreko lorategia ahaztuta omen geneukan eta landare berri batek beste itxura bat emango ziola esaten zuen amak. Egia esan, amona hil zitzaigunetik nahiko triste geneukan etxe aurrea. Amonak benetan gustuko zuen loreak zaintzea. Egunero ureztatzen zituen, belar txarren bat ikusiz gero, laster ateratzen zituen sustrai eta guzti. Ikustekoa zen gure etxe ataria orduan, inguruko denetan koloretsuena zen. Ordu asko pasatzen zituen amonak han, baina orain inork ez die bertako landareei kasurik egiten. Amonak landare bakoitzari izen bat jartzen zion landatu bezain laster; bat Eki deituko zen, beste bat Gorringo, ate ondokoa Itzel eta bestea Zunbeltz. Bere seme-alabak balira bezala zaintzen zituen, euri izan zein ateri. Eta beti gauza bera esaten zigun; loreei hitz egitea beharrezkoa dela, asko eskertzen dutela egunean elkarriketa bat edukitzea beraiekin. Ikustekoa zen bai, zer nolako hizketaldiak izaten zituen amonak lore eta landareekin. Baina orain, amona falta dugunetik, lorategiak ez du gauza bera ematen eta horregatik joan ginen ama eta biok lore-dendara.

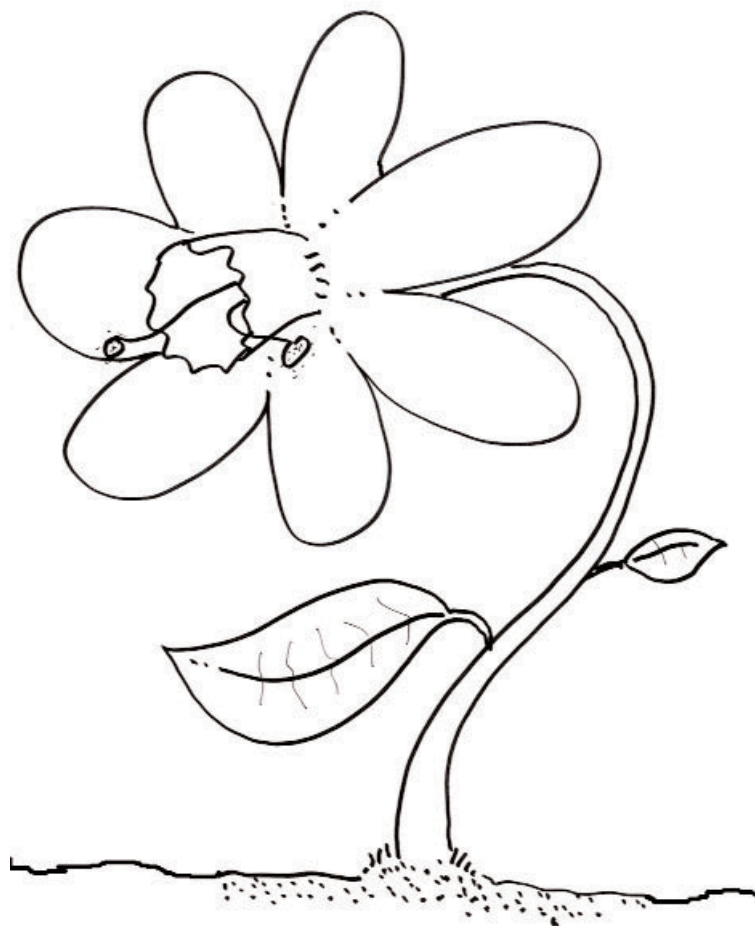
Loradendan liburu potolo bat erakutsi ziguten. Milaka lore ezberdin ageri ziren bertan, denek ere izen arraroak zituzten niretzat. Bat Krabelin deituko zen, bestea Nartziso, beste bat Geranio. Ez nuen bat bera ere ezagutzen baina denak ziren ederrak. Atzerriko loreak izango ziren seguruenik, beste lurralderen batekoak zirela esan zidan amak.

-Atzerriko landareak dira hauek, baina erraz moldatzen dira Euskal Herriko lurretara, ez dago arazorik. Hauek ere ikasi beharko dute hemen euria dela nagusi urte osoan.

Hogei lore inguru ikusi eta gero, amak aukeratu zuen nahi zuena. Nartziso deitzen zen eta argazkian baino, aurrez aurre askoz politagoa zen. Pozik bueltatu ginen ama eta biok egun hartan etxera. Nartziso eskuetan hartuta eraman nuen bidaia guztian. Etxera heldu eta loretxoa landatzea izan zen egin genuen lehenengo gauza. Lorategiaren erdi-erdian egin genuen zuloa eta han sartu genuen Nartziso txikia. Handik aurrera niri eman zidan lorea zaintzearen ardura amak. Uda zenez denbora sobera izango nuen horretarako. Nire lagun gehienak gainera, oporretan joanak ziren gurasoekin.

Aste bi pasatu dira Nartziso landatu genuenetik. Eta lore txikia zena, handi eta eder ageri da lorategi erdian. Gero eta lore gehiago irten zaizkio denbora gutxian, poztasuna ematen du egunero nola hasten den ikusteak. Goizean jaiki eta gosaltzera eseri aurretik joaten naiz kanpora, Nartziso nola dagoen ikustera. Eguna alai hasten dut zein lore ederra daukagun ikusita. Hizketaldi luzeak izaten ditut berarekin bazkalostean, hori bai, gazteleraz hitz egiten diot badaezpada, dendariak beste lurralde batekoa zela esan zigunez euskararik ez duela ulertuko pentsatu dut. Egunean behin ureztatzen dut, bai Nartziso eta baita bere ondoan daukagun Zunbeltz ere. Zunbeltz amonak landatu zuen aspaldi, ni jaio nintzenean gutxi gorabehera. Zuhaixka zabala da Zunbeltz, berde eta indartsua. Amonak gehien maitatzen zuen landarea hura zen. Zuhaixka ondoan geneukan aulkian eserita ematen zituen arratsaldeak amonak, etxera bueltatzen nintzenean banekien han aurkituko nuela Zunbeltzi istorioren bat kontatzen. Nire lagunei nire amonak loreei hitz egiten ziela esaten nienean erotuta zegoela esaten zidaten. Baina nire lagunek ez dute ezer ulertzen.

5.JARDUERA

6-8 URTE

Nartziso erosi genuenetik etxean askoz giro alaiagoa daukagu. Ama ere irribarretsu egoten da normalean, eta amona hil zitzaigunetik ez dut askotan horrela ikusi. Duela hilabete inguru, gurasoen logelara sartu eta ama negarrez harrapatu nuen. Zer gertatzen zitzaion galdetu nion baina berak afaltzeko zer nahi nuen galdetu zidan, ezer ez balu bezala. Kostatu bazaio ere azkenean bere begiek berreskuratu dute lehengo alaitasuna. Azken egun hauetan, ordea, Zunbeltz da nahiko triste ikusten dudana. Kolore berdea galtzen hasi eta gero eta marroiagoa bihurtzen ari da. Udan lore urdin ederrak ateratzen zaizkio, eta aurren bat bera ere ez zaio hasi oraindik. Adar batzuk lehortzen hasita daudela uste dut. Ez dut ulertzen, nik biak ureztatu ditut azkeneko aste hauetan. Amak ez kezkatzeko esaten dit, normala dela, udako beroagatik izango dela. Baina nik ez dut uste horregatik denik.

Egun bi daramatzat kezkatuta. Egunez egun gero eta makalago ikusten dut Zunbeltz. Bizia galtzen ari dela ematen du, ia-ia idortuta dago. Nartziso, berri, gero eta gorago doa, kaletik pasatzen den jendea ere, liluratuta, lorategira begira geratzen da. Inguruko etxeetan ez da gu bezalako lorategirik ikusten orain. Aspaldiko partez, usain ederra zabaltzen du etxe atarian. Zunbeltz, ordea, gero eta eskasago ageri da Nartzisoren ondoan.

Ama laster etorriko da lanetik eta ni bitartean lorategian nago atsekabetuta, Nartzisorekin hitz egiten.

- Arratsalde on! -esan dit amak atetik sartu bezain laster. Pozik dator gaur ere. Ni horrela ikustean, baina, aurpegia goibeldu egin zaio.

- Zer gertatzen da Martin? Zer edo zer gertatu da ala?

- Zunbeltz da ama. Ez dauka itxura onik. Hiltzen ari dela uste dut. Adar gehienak idortu zaizkio dagoeneko. Eta txarrena da ez dakidala zergatik den, nik egunero ureztatu dut, Nartziso bezala.

Ama pentsakor geratu da, hurbildu eta beso artean hartu nau lasai egoteko esanez.

-Hitz egin diozu azkenaldian Zunbeltzi Martin? -galdetu dit amak azkenean. Eta orduan gogoratu naiz. Nartziso ekarri genuenetik Zunbeltzi ez diot hitzik egin, amonak esan bezala: "Loreei hitz egitea beharrezkoa da, bestela lehenengo triste jartzen dira eta gero apurka-apurka hil egiten dira".

Amonak, gainera, euskaraz baino ez zekienez, euskaraz hitz egiten zion Zunbeltzi. Nik ere Nartzisori gauza bera egitea pentsatu dut, horrela, gainera, Zunbeltz poztu egingo da hitz egiten diodalako eta Nartzisorekin lagun egin ahal izango da.

- Zelako tristura ematen didan Zunbeltzek, Nartzisorengandik hain hurbil dago eta ezin izan diet biei atentzio bera eman, orain biak elkar ulertzen dutela, biei berdin-berdin hitz egingo diet.

6.JARDUERA

6-8 URTE

- PETOA

- Betiko moduan, petoak plastikozko poltsak erabiliz egingo ditugu.
- Din A-4an, zuri-beltzean dagoen logoa margotu eta petoaren aurreko aldean jarriko dugu.
- Din A-4an, zuri-beltzean eta hutsik dagoen logoan ikasle bakoitzak euskararekiko hartu duen konpromisoa jarri eta ondoren norberak bere petoaren atzeko aldean jarriko du. Petoaren atzeko aldean jarri den konpromisoa gelakoa ere izan daiteke.
- Petoa ikastolan edo herrian egingo den Korrika Txikian edo jaietan erabiliko da.
- Petoaren atzeko alderako norberak edo gelaka hartu ditugun konpromisoekin kartel erraldoiak ere osa ditzakegu eta hauekin ikastola girotu.

- BALIABIDEAK:

Plastikozko poltsak

Logotipoa (Din A-4)

Logotipoa hutsik(Din A-4)

Margoak

Guraizeak

Kola

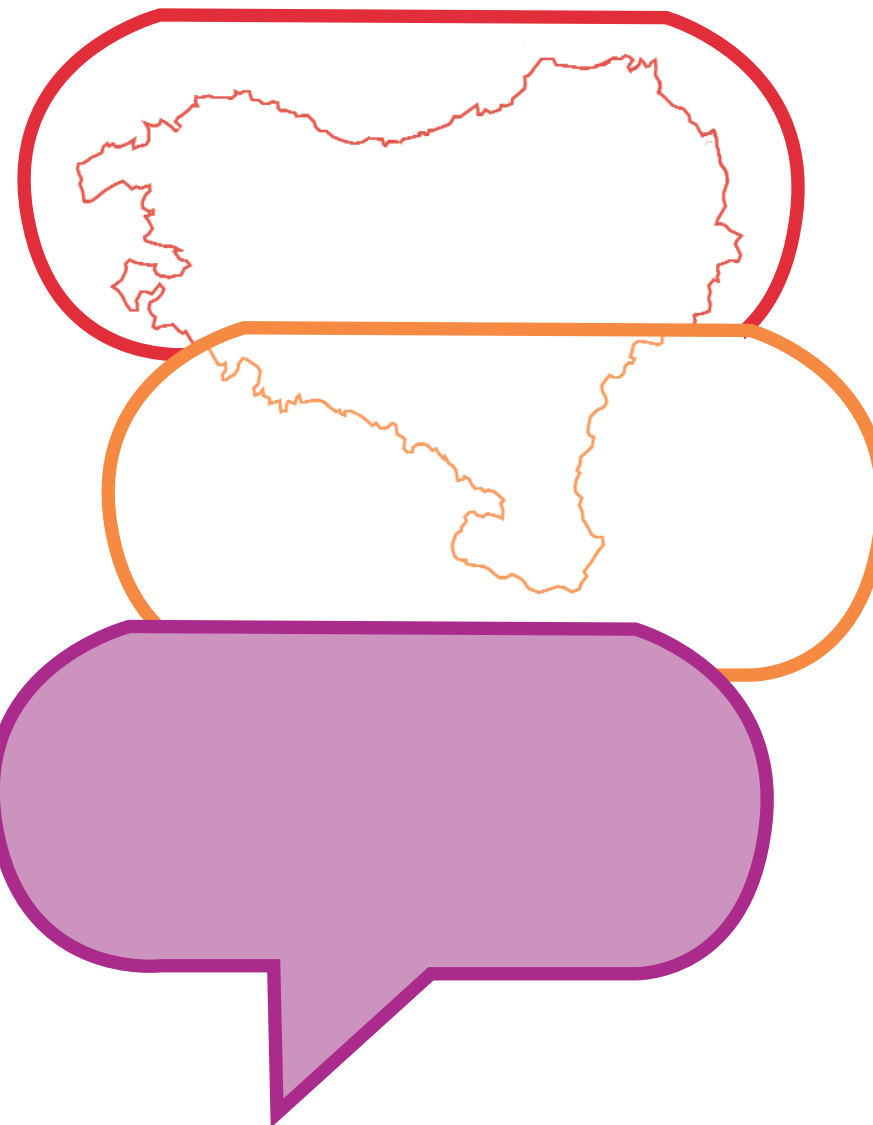

Euskal Herria - Korrika 14ko ibilbidea.

- Gela bakoitzean Euskal Herriko mapa mutu bat jarriko dugu eta bertan Korrika 14ko ibilbidea markatu dugu; etapa bakoitzaren hasiera eta bukaera puntuak. Lurralde eta hiriburuen izenak jartzea ere egokia izango litzateke
- Egunero egun horretan Korrikak egingo duen ibilbidea margotuko dugu.
- Ikasleak egunkarietan egunero atera diren Korrikako artikulua eta argazkiak jaso eta ikastolara ekar ditzaten animatuko ditugu. Argazki eta artikulua zati hauek argazkian agertzen denari buruz ikasleekin hitz egiteko erabiliko ditugu: Korrika nondik pasa den, leku bakoitzaren ezaugarriak buruz, parte hartzaile kopurua,... Euskal Herriko txoko ezberdinak ezagutzeko eta Korrikak leku bakoitzean izan duen erantzuna ezagutzeko aukera paregabea izango dugu.
- Egunkarietan argazkiak bildu eta ikastolara ekartzeko egunero arduradun ezberdinak jarriko ditugu
- Eguneko ibilbidea margotu eta egunkarietan agerturiko argazkiei buruz hitz egiteko egunero ordubete inguru erabili dezakegu.

BALIABIDEAK:

Euskal Herriko mapa mutua.
Margoak
Kola.

6-8 URTE

- Hizkuntzarekin jolasean: aho-korapiloak, onomatopeiak eta asmakizunak.
- Aho-korapilo, onomatopeia eta asmakizunak erabiliz jolas ezberdinak egitea proposatzen dizuegu:
- AHO-KORAPILOAK: zenbait aho-korapilo aukeratu eta ikasleak buruz ikasi eta ozen esatera animatu. Ikasleak taldeka banatu eta talde bakoitza aho-korapilo bat ikastera animatu. Buruz ikasi ondoren beste taldekoei esan beharko diete. Aho-korapiloekin jolastera animatu ikasleak. Zenbait aho-korapilo Xabier Olasok idatzi eta Pamielak argitaraturiko "Auskalo (Igarkizun eta aho-korapiloak)" eta "Pupuan Trapua" liburuetan aurki ditzakezue. Esaterako, hona hemen batzuk:

1- "Bitxilore lore bitxi,
Patxi pitxi bitxilore
batzen biltzen zortzi lore"

2- "Ziri txuri sartu zuri
zuri sartu ziri txuri"

3- "Urrezko harri bakarra
lapurrak harrapatu
eta arin -arin urrun eroan"

4- "Lehoiari leihoa hautsi zaio,
eta ez leihoari lehoia"

5- "Iki,

iki-mili,
mili-kili,
kili-klik,
ikimilikiliklik"

6- "Ezetx errepikatu honako abizen luzea!
Iturriberrigorrigoikoerrotakoetxea"

7- "Zurezko zubi azpian
zazpi zorri zahar
zirri-mirri sarri"

8- "Gustabo Gastiain
gaztearen astoak
astiro zekarren
aztiak ahazturiko ezia"

9- "Goiko kaleko arkupeetan
kukuak kuku,
haurrak kaka
eta oilarrak kukurruku"

10- "Iker ankerraren
aker okerrak
ezkerreko hanka
okerturik dakar"

11- Kilipoena

"Kilimiska,
kilimolo,
kilimusi,
kilinpon,
kilipera,
kilikari,
kilimiki,
kilinpon"

12- Amak Kontatua

"Klin-klon igela
errekan kantari;
txau-txau txakurra
etxeko zaindari,
furrust-furrust katua,
haserre da ari.

Klin-klon,
Txau-txau,
Furrust-furrust,
Amak haxe kontatu deust"

-**ONOMATOPEIAK:** Ariketa honen helburua ikasleek euskarazko onomatopeiak ikastea, barneratzea da. Ariketa ezberdinak egitea polita izango litzateke; Aipatu soilik, loturak egitea, berriak asmatzea edo imajinatzea,...

Zenbait onomatopeia:

- Tripa zorriak GUR-GUR dantzan
- Aho bete jaten, ZANPA-ZANPA, MAUKA-MAUKA.
- Kozkaka, KIZKI-KAZKA
- Salda beroari TXURRUST
- Edaten ZANGA-ZANGA
- Mukiak ZINTZA
- Eztulka JAU eta JAU
- Puzkarka TIRRI eta TARRAT, PIRRI eta PARRAT
- Pixa ZAR-ZAR-ZAR
- Kaka PLOSTPLOST
- Solasean BAR-BAR TXOR-TXORKA
- Ikara DAR-DAR-DAR
- Mina hartzean, ATX!
- Negarrez NIIII
- Txaloak KLA-KLA-KLA
- Ibilian: -TIPI-TAPA, TAPA-TAPA
- TIKA-TAKA, TAKA-TAKA
- DINBI-DANBA (PAUSO HANDIZ)
- TIRRIKI-TARRAKA, TARRAKA-TARRAKA(XAHARRA)
- TRIKULU, TRAKULU (HERRENKA)
- PLISTI-PLASTA (URETAN)
- TRAKATAN-TRAKATAN (ZALDIZ)
- TTUR-TTUR (KOTXEZ)
- ZIKI-ZAKA, lohitan
- TTUKU-TTUKU, oinez
- TIRRIPI-TARRAPATA, gatazkan, korrika edo.
- Ura edo bota, PIRRI-TARRASTA

8.JARDUERA

6-8 URTE

- Txalupa olatuetan, PULUNPA
- Euria, ZARRAN-ZARRAN
- Elurra, MARA-MARA
- Euri ihintza, XIR-XIR-XIR / ZIR-ZIR-ZIR
- Kazkabarra, KISKI-KASKA
- Trumoia, BUR-BUR
- Haizeak, FIRU-FIRU
- Kolpea, DANBA, KANKA, PLASTA
- Erori, PUNPA, PUNPALAPLAU, PANPA
- Zilipurdika, BILINBALAKA
- Mutur joka, DINBI-DANBA
- Zaplastekoak, ZIPLI-ZAPLA
- Ipurdian, ZIRTI ZARTA
- Hautsi, KRISKI KRASKA, KRIK KRAK, TARRAT, KRASKA.
- Atea, KAX-KAX, KOX-KOX
- Eskuak dantzan, KRISKITINAK
- Danborra, TARRAPATATAN
- Ateak PINPI-PANPA
- Mailuak, makilak buruan, KASKA, kasketekoa.
- Tiroak, DANBA, BANBA.
- Zerrak, RIKI-RAKA
- Sosak, TXIN-TXIN
- Musu eman, POTT
- Borrarekin KINKI KANKA
- Saltsan edo, TIRRIKITI TARRAKA
- Azkar, DI-DA
- Katuari MOX-MOX, ZAPI
- Oiloei PURRA-PURRA

- Goitik behera erori BINBITI-BANBA
- Eztenarekin ZISTI ZASTA
- Amilka erori eskilaretan, KINKITI KANKA
- Eguzkitan GAL-GAL
- Heldu, RAU
- Katuak, FUT eta FAT
- Oin hotsa, KIRRIS-KARRAS
- Egan, PLA-PLA-PLA
- D udan, AIKO-MAIKO
- AUKERA-MAUKERA
- TARTEKA-MARTEKA
- AITZAKIA-MAITZAKI
- AUZI-MAUZITAN
- ELEMEELEAK, ESAMESAK, ERRAN-MERRANAK
- HANDI-MANDIAK
- HASI-MASIAK
- HEZUR-MEZURRAK
- HIKA-MIKA
- HIZKIMIZKIAK
- INGURU-MINGURUKA
- ISILKA-MISILKA
- NAHASI-MAHASI, NAHASTE-BORRASTE
- TXUTXU-MUTXUKA
- ZIRIMIRI
- ZURRUMURRU
- ZEHAZT-MEHATZ
- TXIRULA-MIRULA
- ZEHAR-MEHAR

- DUDA-MUDA
- JIRA-BIRAKA
- Edozein modutan, FRISTI-FRASTA
- TXIRRI-MIRRI, lantxoak.
- BARRA-BARRA
- BOR-BOR
- DAR-DAR
- DIZ-DIZ, NÍR-NÍR
- KILI-KILI
- MARMARRA
- TXIO-TXIO
- TXORO-TXORO

- **ASMAKIZUNAK:** Zenbait asmakizun irakurri eta ea ikasleak asmatzeko gai diren frogatu.

Ikasleak taldeka banatu eta txapelketatxoak antola daitezke.

Beraiek aipatu diren asmakizunez gain besterik ote dakiten galdetu,...
Zenbait asmakizun Xabier Olasok idatzi eta Pamielak argitaraturiko
"Auskalo (Igarkizun eta aho-korapiloak)" liburuan aurki ditzakezue.
Hemen dituzue hauetako batzuk:

1- "Beso ugari ditu airean,
beso ugari ere lur azpian;
airekoak begien bistan,
lur azpikoak ezkutuan" (Erantzuna: Zuhaitza)

2- "Besoak luze,
sustraiak sendo,
txoriak bertan

ondo baino hobeto" (Erantzuna: Zuhaitza)

3- "Ale bat,
ale bi,
hiru ale,
ale mordoa,
eta zapalduz gero,
ardoa" (Erantzuna: Mahatsa)

4- "Eguzkia eta lorea
uztartu ziren behin,
seme bat izan zuten,
badakizu zein?" (Erantzuna: Eguzki- lorea)

5- "Garra du
baina ez da sua,
paradisuko fruitua" (Erantzuna: Sagarra)

6- "Hobi batetik
trumoi-hotsa;
bizkor joaten da hotsa,
bertan gelditzen da hatsa.
Zein da hitza?" (Erantzuna: Puzkerra)

7- "Kotoiak zeruan,
malkoak barruan,
orratz batez zulatuta
euria goian-behean" (Erantzuna: Hodeiak)

8.JARDUERA

6-8 URTE

8- "Zenbaki bat naiz,
gerri estukoa,
bat baino handiagoa,
hamar baino txikiagoa" (Erantzuna: 8)

9- "Burua airez betea,
orratza da
bere buruhaustea" (Erantzuna: Puxika)

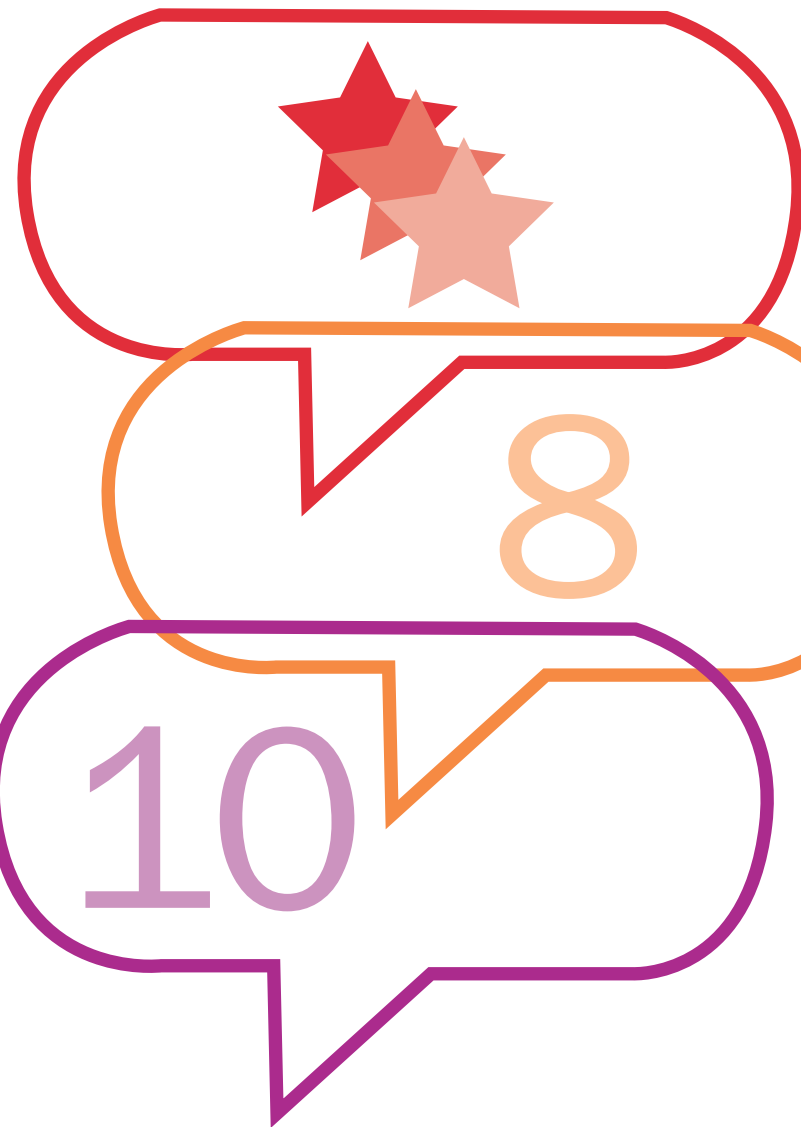
10- "<<Erre>> darama barruan
baina ez da erreko,
bere barruan
ura duelako" (Erantzuna: Erreka)

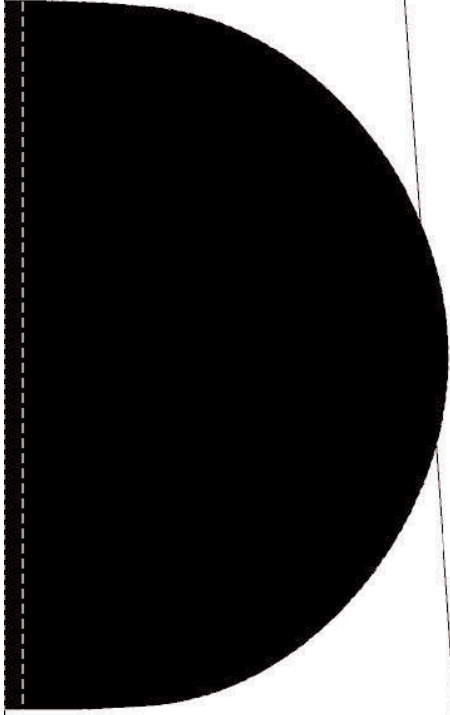
11- "Buruan gangarra,
harro samarra,
goizean goiz kukurruku
amona esnatzen du" (Erantzuna: Oilarra)

12- "Salto eta salto
gibel eta aitzin, ezetz igarri, Matxin" (Erantzuna: Matxinsaltoa)

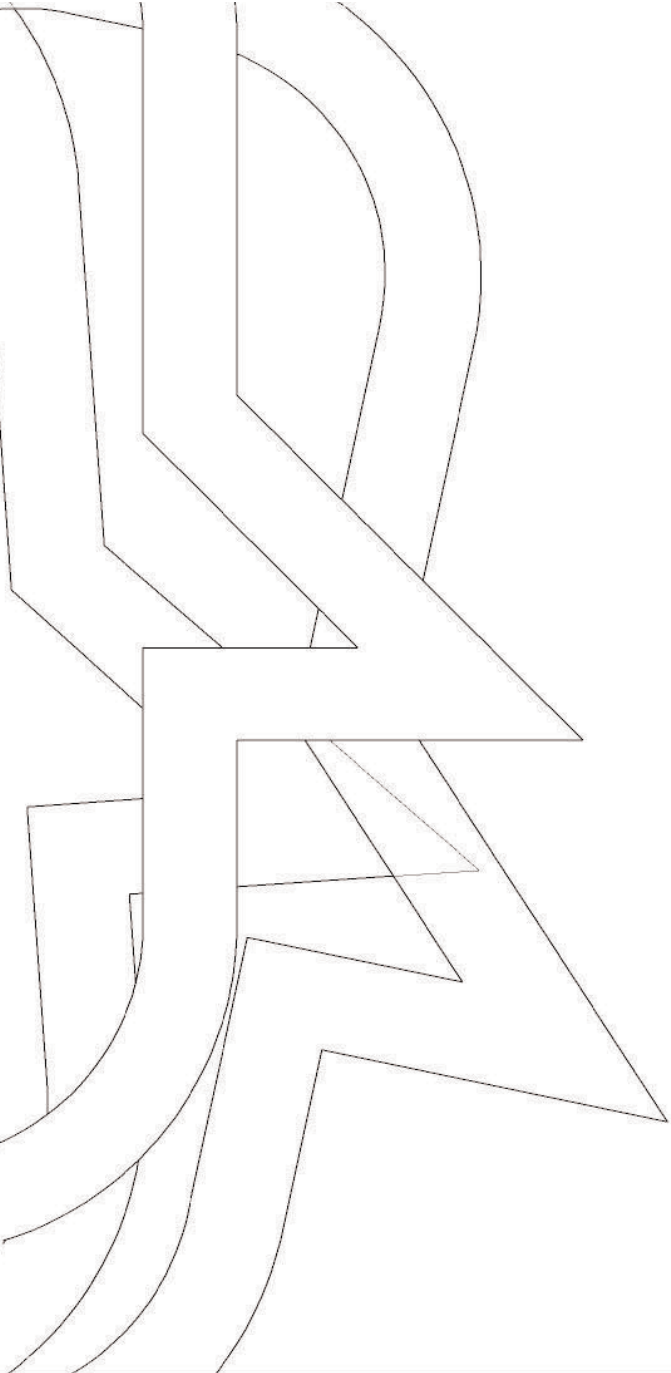
13- "Eskubian asko balio du,
ezkerrean baliorik ez du" (Erantzuna: 0 zenbakia)

14- "Gazta osoa
edo zatia,
gau beltzean
bera zuria" (Erantzuna: Ilargia)

korikol

Euskal Herria euskalduntzen

ni ere bai!

ORREAGA-BILBO

WWW.KORRIKA.ORG

Korrika
14

 Euskaltel

Orreaga	Doneztebe	Irurtzun kruzea	Tafalla	Izurdiaga (paso a nivel)	Irura
Auritz	Lesakarako zubia	Irurtzun hasiera	Tafalla	Irurtzun	Villabona
Auritzberri	Lesaka	Irurtzun bideg	Erriberri	Etxarren	Zizurkil
Zubiri	Lesakarako zubia	Sarasako gasoildegia	Beire	Ekai gurutzea	Aduna
Urtasun	Bera	San Migel gasolindegia	Pitillas	Zuhatzu	Andoain
Egozkue	Endarlatsa	(Berriobeiti)	Murillo	Satrustegi	Lasarte
Olague	Behobia/ muga	Iruñerria	Caparroso	Hiriberri	Usurbil
Berroeta	Hendaia	Egues	Los Abetos hotela	Ihabar	Agina
Ziga	Gipuzkoa	Agoitz	Valtierra	Irañeta	Orio
Irurita	Irun	Nagore	Arguedas	Uharte	Zarautz
Elizondo	Hondarribi	Garralda	Tutera	Arruazu	Getaria
Arizkun	Irun	Zatoia	Cascante	Lakuntza	Zumaia
Erratzu	Oiartzun	Jaurrietako sarrera	Errioxa	Arbizu	Zestoa
Izpegiko lepoa	Orereta	Eskaroze bidegurutzea	Castejon	Etxarri	Azpeitia
Baigorri	Lezo	Otsagi (kartela)	Cadreita	Bakaiku	Azkoitia
Donibane Garazi	Pasai Sanpedro	Otsagiko buelta	Milagro	Iturmendi	Urretxu
Larزابale	Donostia	Itzaltzu (kartela)	Azagra	Urdiain	Legazpia
Oskazeko lepoa	Astigarraga	Orhiko bidegurutzea	san Adrian errotonda	Altsasu	Udana mendatea
Muskildi	Hernani	Lazako gaina	Andosilla amaiera	Gipuzkoako sarrera	Oñati
Maule	Ereñozu	Uztarroze (kartela)	Lerin hasiera	Otzaurte gaina (benta)	Bergara
Donapaleu	Nafarroako sarrera	Izaba (kartela)	Allo	Zegama	Elgeta
Hazparne	Arano kruzea	Urzainki	Lizarra	Segura	Elgeta mendatea
Kanbo	Kanpin Iskibil	erronkari	Villatorta	Idiazabal	Elorrio
Uztaritze	Goizueta	Burgi (bidegurutzea)	Larraga	Idiazabal	Kanpazar
Baiona	Zentral Leize	Las Coronas-eko gaina	Larraga gasolindegia	Beasain	Arrasate
Angelu	Basakabi kruzea	Nabaskoize sarrera	M e n d i g o r r i a	Lazkao	Aramaio
Miarritze	Leitzako sarrera	Nabaskoze irteera	bidegurutzea	Ordizia	Aretxabaleta
Arbona	Uhitziko gaina	Irunberri	Mendigorría -Tafallako	Itsasondo	Eskoriatza
Bidarte	Uhitz	Judasen Benta	kruzea	Legorreta	LeintzGatzaga
Donibane Lohitzune	Urzubiko rot.	Liedena	Gares sarrera	Legorreta	Landa
Azkaine	Lekunberriko rotunda	Zangoza	Gares - Artazu kruzea	Ikaztegieta	Marieta
Senpere	Eskola	Oibarre	Artazu	Alegia	Ozaeta
cherchebruit	Mugiro	Eslaba	Belaskoain balnearioa	Tolosa	Hermua
Dantxarinea	Arruitz kruzea	Lerga	Etxauri	Ibarra	Larrea
Otsondo mendatea	Urritzako bentak	San Martin	Gurutzea Izkue	Tolosa	Axpuru
Elizondo	Goldaraz kruzea	Tafalla	Asiain	Anoeta	Narbaxa

Gordoa	Lasierra	Areatza	GERNIKA	LEZAMA
Galarreta	Nuvilla	Artea	FORUA	LARRABETZU
Zalduondo	Anuzita	Arantzazu	MURUETA	Erletxe
Araia	Mandaita	Dima	BUSTURIA	USANSOLO
Egilatz	Olabarri	Igorre	SUKARRIETA	GALDAKAO
Agurain	Langraitz	Lemoa	MUNDAKA	ETXEBARRI
Zuhatzu-Donemiliada	Bilodaren sarrerako	Zornotza	BERMEO	BASAURI
H e r e d i a r a k o	kruzea	Iurreta	Gaztelubegi	ARRIGORRIAGA
bidegurutzea	Trespuenteserako	Durango	BAKIO	UGAO
Dallo	sarrerako kruzea	Abadiño	MUNGIA	ARRANKUDIAGA
Dulantzi	Mendoza	Matiena	MARURI	ARAKALDO
Erentxun	Estarrona	BERRIZ	Andraka	ARETA
Egileta	Astegjeta	ZALDIBAR	LEMOIZ	Araba
Azazeta gaina	Gasteiz	MALLABIA	GORLIZ	LAUDIO
Azazeta herria	Abetxuko	ERMUA	PLENTZIA	AMURRIO
Birgaragoien	Arangiz	Gipuzkoa	BARRIKA	IZORIAko sarrerako
Birgarabarren	Mendiguren	EIBAR	SOPELA	kruzea
Maeztu	Etxabarri-Dibiña	SORALUZE	ALGORTA	ARESPALDITZA
Atauri	Apodaka	ELGOIBAR	erromo	IBAGUEN
Antoñana	Letona	MENDARO	PORTUGALETE	Artziniega
Kanpezu	Zaitegi	DEBA	SANTURTZI	BURGOS
Genevilla	Ajurdin mendategaina	MUTRIKU	ZIERBANA	Bizkaia
Cabredo	Murgia	Bizkaia	MUSKIZ	BALMASEDA
Marañon	Zarate	ONDARROA	Gallarta	ZALLA
Angostina	Maurga	Berriatua	ORTUELLA	GUEÑES
Bernedo	Gopegi	MARKINA	TRAPAGA	SODUPE
Obekuri	Larrinoa	AULESTI	SESTAO	ALONSOTEGI
Baxauri	Murua	Gizaburuaga	BARAKALDO	ZORROTZA
Albaita	Etxaguen	LEKEITIO	GURUTZETA	BILBO
Pedruzo	Gorostiza	ISPASTER	LUTXANA	
Ventas de Armentia	Ollerieta	EA	ERANDIO	
Trebiñu	Legutio	NATXITUA	LEIOA	
Añastro	Bizkaia	ELANTXOBE	ERANDIO	
Argantzun	Otxandio	IBARRANGELU	SONDIKA	
Tuyo	Barazar	ARTEAGA	DERIO	
Villaluenga	Zeanuri	KORTEZUBI	ZAMUDIO	